

Moster Maria

En Fortælling

”I aften fortæller du os dog eventyret ud om manden med det blå skæg?¹ ikke sandt moster!” – sagde den lille Gitte² og satte sig på den skønne moster Marias³ skød, medens den lille broder Hans⁴ tog plads på skamlen ved hendes fod. – ”Men så må du ikke blive bange, Gitte!” – svarede Maria, og klappede den lille søsterdatter på de lange, nedrullende lokker – ”og du må kønt sidde stille på din skammel, Hans! til vi får lys og moder kommer ind og drikker tevand med os”. – ”Men det er jo dog kun et eventyr?” – spurgte Gitte – ”nu har ingen dog mere sådant et fælt blå skæg?” – ”Og nu tør heller ingen sådan slå sine koner ihjel; det har ingen lov til mere, ikke sandt? moster!” – spurgte Hans. – ”Vist er det et eventyr, børn!” – svarede Maria – ”og der er ingen sådan mand mere til i verden. Men hør, det banker! det er vist hr. Hind!⁵ – nu må I have historien til gode til i morgen, børn!” Derpå satte moster Maria lille Gitte ned på gulvet, og løb hen for at åbne døren. – ”Den slemme hr. Hind!” – klagede børnene – ”han kommer også altid og forstyrrer os, når vi sidder så rart her i tusemørket og skal høre historier”.

”God aften, min skønne Scheherezade!” – sagde hr. Hind, idet han trådte ind og kyssede Marias hånd – ”De sidder vist her igen midt i tusind og én nat med de små; lad mig ikke forstyrre Dem! Jeg sætter mig også gerne ved Deres fod på lille Hanses skammel, og lader Deres huldsalige stemme hentrylle mig i det vidunderlige børneparadis”. Med disse ord trykkede han Marias hånd i det fortrolige tusemørke, og Maria mærkede, at hendes kinder glødede. ”Jeg går ud og henter lys” – sagde hun hastigt og løb ud – ”her er jo så mørkt, at man ikke kan se en hånd for sig!”

”Hvad har moster Maria fortalt Eder i aften? børn!” – spurgte hr. Hind og klappede de små, medens Maria var ude. ”Ingen ting” – svarede Gitte og løb fra ham – ”du kommer også altid, når hun vil fortælle os den rare historie om blåskæggemanden”.

”Det var ham, som slog sine koner ihjel” – sagde Hans, belærende – ”men det er kun et eventyr! Sådanne mænd er der nu ikke mere til i verden”.

¹ Jf. eventyret om Ridder Blåskæg, jf. *Les Contes de ma mère l'Oye*, 1697

² Ingemanns mor, Birgitte (Birgitha) Ingemann, f. Swane (1751-1809)

³ Ingemann moster, Katrine Maria Harboe (1734-1816), senere gift med nævnte hr. Hind

⁴ Ingemanns morbror, Hans Swane (1753-1803), senere brygger og tømmerhandler i København

⁵ Formentlig af norsk afstamning; senere gift med Katrine Maria Harboe (Moster Maria)

⁶ ☉: Legendarisk persisk historiefortællerske af *Tusind og en Nats Eventyr*

Maria kom ind med lyset og spurgte bekymret, da hun så hr. Hind i ansigtet: ”De befinder Dem dog vel? Jeg synes, De er noget bleg i aften”.

”En smule hovedpine” – svarede hr. Hind, og fór med hånden over panden – ”behag blot at sætte lyset på bordet! De har måske set mig i en ufordelagtig belysning. Deres fru søster¹ er vel hjemme?” – vedblev han og rømmede sig – ”har hun ingen efterretninger endnu fra hr. kaptajnen²? Det må være tungt for en kærlig hustru at svæve så længe i uvished om sin mands skæbne. Jeg længes også inderligt efter at se ham og gøre hans bekendtskab. Han er Dem i faders sted, ved jeg; det giver ham en fordring mere på min højagtelse og gør mig hans bekendtskab til et af mine varmeste ønsker”.

Maria så hans betydningsfulde blik og rødmede. Hun drejede samtalen i hast hen på sømandslivet i almindelighed, hvis raskhed og livlighed hun priste.

”Men det er dog sjældent, at en sømand er en tro elsker” – indvendte hr. Hind – ”med Deres hr. svoger gør jeg naturligvis, skønt ubekendt, en undtagelse; men sømanden har gerne en elskerinde på hver en kyst, og når han forgår på havet, har han ofte den trøst, at kone og børn græder for ham i alle fire verdensdele”.

”Spøg ikke med at forgå!” – sagde Maria – ”hver gang det stormer om natten, har jeg ingen ro, før det er morgen og min søster kan forsikre mig, at hun intet forvarsel har haft; for jeg har ofte hørt, at når en sømand forgår på havet, tager han gerne afsked med dem, han har kærest, i deres drømme eller ved et og andet mærkeligt tegn”.

”Elskværdige drømmerinde!” – svarede hr. Hind – ”hvis Deres overtro ikke klædte Dem så velsignet, ville jeg af al magt bekæmpe den”.

”Anser De da virkelig selv al tro på varsler og genfærd for overtro?”

”Upåtvivlelig” –

”Så tag Dem i agt, hr. Hind! at De ikke selv kommer til at opleve noget sådant engang! Det skal allersnarest kunne hændes dem, som er mest forstokkede i at tvivle”.

”Vil De gøre mig frygtsom for min egen indbildning?” – spurgte hr. Hind og lo – ”nej, dertil har jeg til lykke ikke fantasi nok, og hvo, som ikke har troen derpå, står netop mindst [i] fare for slige forvildelser. Som poesi betragtet, hører jeg imidlertid ret gerne på alle slige hjernesvind, og fra min barndom har jeg et temmelig [stort] forråd, hvormed jeg kan opvarte Dem, når vi intet bedre har at tale om”.

”Intet er mig kærere – o fortæl, fortæl, kære hr. Hind! Deres sidste historie om den store, ulykkelige røver holdt jeg ret meget af, og havde jeg været i hans bruds sted” –

”Så havde De måske dog ikke forladt ham?”

”Nej, dertil var han dog for tro og ærlig, skønt han rigtignok var en rædsom mand. Men spøgelseshistorier er dog bedre; fortæl os nogle ret frygtelige! Dog det siger jeg Dem, kom mig ikke bag efter og forklar det på en naturlig måde, så det bliver til rotter eller mus, hvad jeg troede var ånder eller overnaturlige væsner! Det kan jeg ikke lide for min død”.

”Modige sjæl! De gruer ikke engang for det skrækkeligste og vil have virkelige spøgelseshistorier; men dermed kan jeg naturligvis ikke tjene Dem, da jeg ikke kan anse nogen for virkelig, om den så hændtes mig selv”.

”Heller ikke for sandsynlig eller mulig?”

¹ Ingemanns mormor, Johanne Marie Swane, f. Harboe (1726-1796), den i litteraturen benævnte Grand'mama

² Ingemanns morfar, Laurs (Lars) Hanssøn Swane (1720-1781), den i litteraturen benævnte Kinafarer (skibskaptajn)

”Nej, derfor bevare mig den sunde menneskeforstand! Mere end poetisk tro derpå har De næppe selv, thi de har dog vist intet oplevet, som De med rimelighed kunne henføre til det overnaturlige”.

”Det behøves ikke heller, just fordi jeg tror det alligevel; men jeg frygter ikke derfor”.

”De tror da vel også på dobbeltgængere, skal vi se?” – spurgte hr. Hind og smilede.

”Derom ved jeg ikke hvad jeg skal tænke; det synes mig dog næsten alt for besynderligt”.

”De ville vist også forfærdes, hvis De således engang tog et flygtigt skygebillede for en af Deres bedste venner”.

”Når det var en, jeg ret holdt af, tror jeg dog ikke jeg ville frygte derfor. Det ville være mig et bevis mere for, at ånden kan være hvor den vil, og for en god og kær ånd havde jeg jo intet at frygte”.

”Men De må dog antage det for umuligt” – vedblev hr. Hind – ”ellers kunne De jo ikke være vis på, at det var mig, som stod her for Dem i dette øjeblik: – Så meget mere, som man hjemme på min gård virkelig har villet indbilde mig, at jeg går dobbelt”.

”Min Gud! De forskrækker mig” – sagde Maria ængsteligt. I det samme gik døren op, og hendes søster trådte ind. Da hun så hr. Hind der hos Maria og børnene, forsvandt smilet, hvormed hun trådte ind, og den noget kolde måde, hvorpå hun besvarede den unge herremands hilsen, viste tydeligt nok, at han ikke var velkommen. Maria blev forlegen derover, og søgte at skjule sin misfornøjelse med søsterens ordknaphed, idet hun satte en stol til hr. Hind og bad pigen om flere gløder til temaskinen.

Forstemtheden varede heller ikke ret længe; thi hr. Hind vidste straks at sige fru en noget behageligt, uden at det ligefrem syntes smigrende; men han havde en let og fin måde at udtrykke sig på, som sjældent forfejlede sin virkning.

Han var en ung, smuk mand, høj og kraftigt bygget, med fyrige brune øjne, sorte øjenbryn og stærkt sortsmudset hage. For at adspredde sig efter sin unge kones død, havde han nylig forladt sin herregård i Jylland og agtede at tilbringe nogle måneder i hovedstaden, hvor han allerede havde gjort bekendtskab i flere gode familier. Ved en bekendt af huset, som var Marias kurator¹, havde han også fået adgang til kaptajn S....s hus, og havde ved sit højst behagelige væsen allerede gjort stort indtryk på den skønne Marias hjerte. Dette havde søsteren bemærket, og søgte nu ofte, ved en mindre forekommende modtagelse, at formindske hans stedse hyppigere besøg, og når hun var alene med Maria, havde hun altid meget at indvende mod hendes lovtaler over hr. Hinds artige levemåde og indtagende væsen.

Næste dag sad Maria med syrammen ved vinduet, og så fra andet stokværk² ned på gaden ved stranden, hvor hr. Hind nylig var gået forbi og havde hilst. ”En klog mand, denne hr. Hind!” – sagde søsteren – ”hans udvortes er også smukt og behageligt, og han ved altid at sige os noget forbindtligt³ eller hvad man for resten gerne hører; men det er dog alt sammen ikke nok, til at overvinde det ubehagelige i hans smil og det besynderlige træk ved munden, som selv i den mest underholdende samtale ikke forlader ham. Den mand desuden, som så hastig kan glemme sin første kærlighed, og allerede indlede en ny

¹ ☺: tilsynsførende

² ☺: etage

³ ☺: venligt

forbindelse, før end hans første kone er bleven kold i graven – han bærer jo sørgedragt for hende endnu – den mand er ikke at lide på, Maria! og jeg undrer mig over, at du ikke tænker finere og har mere agtelse for sand kærlighed og troskab, end at en sådan mands opmærksomhed og hengivenhedsytringer kan være dig behagelige”.

”Det har jeg sagt mig selv alt sammen, kære søster!” – svarede Maria og så på sin ramme – ”men så snart jeg ser ham eller hører ham tale, forglemmer jeg alt, hvad man kan have imod ham. Efter hvad han i går ytrede, har hans første korte ægteskab nok heller ikke været andet, end en ulykkelig plan af hans salig fader, som havde sit hus’ genoprejsning ved en rig forbindelse kærere end sin søns lyksalighed. At han har bragt sin gamle fader et sådant offer, gør jo hans sønlige hjerte ære, og den ringe pris, han sætter på sin dyrekøbte velstand, er bevis nok på, at ingen egennyttig bihensigt¹ nogensinde kunne have indflydelse på hans valg, når han engang blev virkelig forelsket”.

”Han vidste dog, at du var rig, før han kom her, og han har klogelig gjort din kurators bekendtskab, før end han så dig og lod sig indføre her i huset”.

”Fy, søster! det er ikke smukt tænkt af dig; vil du således udlægge enhver tilfældighed ilde, så kan let det fortræffeligste menneske blive en forbryder i dine øjne”.

”Jeg tror ikke ilde om nogen, kære Maria! men lov mig kun, ikke at give hr. Hind noget løfte, før end min mand er kommen hjem og du kan rådføre dig med ham i så vigtigt et anliggende!”

”Deri kan jeg kun rådføre mig med Gud og mit eget hjerte” – svarede Maria. Og der blev ikke talt mere derom den dag.

~~~~~

”Hvorledes befinder min skønne myndling² sig?” – spurgte kuratoren en dag – ”jeg finder Dem ikke så oprømt³ som sædvanlig, og De bekymrer Dem så lidet om Deres velfærd, at De lader disse højst vigtige papirer ligge der på bordet som krøllepapir⁴”.

Maria blev kuratoren svaret skyldig. Hun sad med tårer i øjnene ved sit strikkesøj og tænkte på, at hun i flere dage ikke havde set hr. Hind, og at han, efter kuratorens sigende, nu ville rejse i morgen.

Fruen undskyldte hendes adspredthed med en liden upasselighed og bad Maria gemme papirerne. ”Det er min mands beviser for din mødrearv” – sagde hun – ”med renterne må du give mig opsættelse, til han kommer hjem; du kender jo min forfatning, og jeg håber, hr. kuratoren har intet derimod”.

”Presserer ikke, presserer ikke!” – sagde kuratoren – ”mellem slægt og venner regnes det ikke så nøje”.

Fruen ledte nu samtalen uformærket, men med hensigt, på hr. Hind og hans så hurtigt bestemte afrejse, og Maria blev opmærksom.

---

¹ Benyttes især om uædle, skjulte og egoistiske hensigter

² ♂: umyndig person

³ ♂: opstemt

⁴ papir, der bruges til papillotter

”I sandhed en besynderlig mand, denne hr. Hind, en besynderlig mand” – sagde kuratoren og tog sig en pris – ”jeg ved ikke om jeg må opvarte – en sværmer, min nådige frue, en grillefænger¹, men en sjælden karakter, et nobelt gemyt. Jeg er blevet hans fortroligste ven, må De vide, og alt, hvad der ligger ham på hjertet, betror han mig”.

”Men dog vel ikke for at sige det igen?” – spurgte fru.

”Bevares, min nådige frue, bevares! Hvad man betror mig, ligger i et arkiv” –

”Som et helt kollegium har nøglen til – ikke sandt? men hvad sværmerisk finder De ved hr. Hind? At han har valgt Dem til sin ven og fortrolige er dog vel ikke sværmeri?”

”Jeg beder om forladelse, min nådige frue! Selv deri er noget sværmerisk, noget patetisk, eller hvad man skal kalde det, noget sentimentalsk, som man kun kan tilgive en forelsket person”...

”Da ved jeg dog, han er ikke forelsket i hr. kuratoren” – afbrød fru ham og lo.

”De forstår mig ikke, min nådige frue! Ligesom poeter og gale mennesker udøser deres hjerter for træerne og dyrene, således”...

”Således hr. Hind for Dem, vil De dog ikke sige?”

”Så omtrent har han sagt mig selv; forstår sig, uden derfor at sætte mig i klasse med de umælende; men som sagt – sjælden karakter, nobelt gemyt, men sværmer og grillefænger af første skuffe; i den post kan jeg ikke forsvare ham. Skulle De tro, at fordi han aldrig før i sit liv har været forelsket, og aldrig engang har omfavnet sin første ægtefælle, som han af lutter pligt havde ægtet – skulle De tro, at han derfor står mangel på varme seng midt om natten og løber panden imod døren af anger over, at han ikke har været kærlig nok imod hende, og at han endogså gør sig samvittighed over at ægte nogen anden” –

”Tys, hr. kurator! det er dog aldrig en af de betroede hemmeligheder, som ligger i arkivet?”

”Bevares, min nådige frue, bevares! Det har jeg set og hørt gennem en sprække i panelet; for han bor i mit hus, som De ved. Men det er alt sammen grillefængerier, som en god kone nok kunne få ud af hovedet på ham” –

”De har dog aldrig i kommission” – –

”Bevares, min nådige frue, bevares! Jeg giver mig ikke af med kommissionsforretninger”.

”Hr. Hinds første kone døde meget pludselig – ikke sandt?” – spurgte fru – ”og efterlod ham en betydelig formue?”

”Just derfor, min nådige frue, anser han i sine grillefængerier den velsignede rigdom selv for en ulykke” – vedblev kuratoren – ”og deraf kommer vel også den grille, at han nu rejser bort over hals og hoved, fordi han er bleven forelsket i en rig pige, tror jeg. Men jeg må anbefale mig; jeg har forretninger i overformynderiet”.

Kuratoren gik. ”Hr. Hind ved nok” – sagde fru efter et ophold – ”til hvem han betror sine små hemmeligheder, men måske ikke hvem han har til nabo på sit værelse, og denne hr. kurator er dog den tåbeligste sladdermund i byen. Nu må du da berede dig på et rørende afskedsbesøg, Maria!” – vedblev hun – ”Skulle det efter al formodning forvandle sig til en frierscene, så lov mig blot, at opsætte svaret i otte dage! Inden den tid

---

¹ person, som har sære eller tåbelige ideer; fantast; sværmer; osv.

må min mand vist indtræffe, og det lykkes mig måske forinden, at udrive dig af din forblindelse og vise dig denne hr. Hind i hans sande skikkelse”.

”Jeg lover dig intet, søster!” – svarede Maria alvorligt – ”er nogen af os to forblindet, så er det visselig dig. Hvor inderlig et fuldt hjerte kan trænge til meddelelse, har jeg selv i flere dage prøvet, og det enfoldigste menneske kunne jeg gerne have betroet mit hjertes hemmelighed. Du er den eneste, som ved den; men for dig har jeg ikke kunnet udøse mit hjerte. Dit forsigtige, mistænkelige blik ser plan og listig hensigt, hvor jeg kun ser ubetænksomhed og hensigtsløs åbenhjertighed; du ser falskhed, hvor jeg ser godmodig venlighed, og du ser et helt overlagt spil – eller måske endnu noget værre – hvor jeg ser de naturligste ytringer af en fintfølende sjæls skrupler og indvortes kamp”.

”Jeg beder dig endnu engang” – sagde søsteren urolig – ”ved vor moders sidste time besværges jeg dig, giv ham blot i tre dage intet svar!”

Maria studsede ved søsterens højtidelighed; hun åbnede allerede læberne, for at svare, da bankede det på døren – og hr. Hind trådte ind.

”Tilgiv”, sagde han – ”om jeg kommer ubelejligt!” – En kold hilsen af fru S. var svaret, og Maria var for spændt og urolig til, at hun kunne få et eneste ord frem.

”Jeg indser” – vedblev han – ”at mine hyppige besøg i den senere tid ikke er fri for udseendet af påtrængenhed, og jeg ville nødig miskendes i så elskværdig en families øjne. Det er sidste gang, jeg sætter min fod i dette mig uforglemmelige hus – i morgen forlader jeg hovedstaden for bestandig – og ønsker at medtage, om ikke andet, så dog Deres agtelse og venskabelige erindring. En bøn har jeg endnu, inden jeg forlader Dem – det er den eneste og sidste – at den skønne Maria vil skænke mig et øjeblikks samtale uden vidner”.

”Min søster har ingen hemmeligheder for mig” – svarede fru S. med stigende uro.

”Men jeg beder dig, søster!” – afbrød Maria hende – ”lad mig opfylde hr. Hinds ønske! Jeg ser ingen grund til at afslå denne bøn”.

”Velan da, søster! jeg går” – svarede hun med bævende stemme – ”men husk på” – hviskede hun Maria i øret, idet hun gik – ”husk på hvad vor moder sagde til dig i sin dødsstund!”

Maria blegnede og holdt sig fast ved stolen, for ikke at synke.

”Hvormed har Deres søster således forfærdet Dem?” – spurgte hr. Hind urolig – ”frygter De for at være ene med mig et øjeblik? Hvorved er jeg da blevet så forhadet i Deres øjne?”

”De finder mig i en besynderlig stemning, hvis grund jeg nu ikke kan forklare Dem” – svarede Maria og fattede sig. – ”At jeg ikke frygter for at være ene med Dem, eller på nogen måde ser Dem ugerne, det har De jo ofte nok haft lejlighed til at bemærke. Men hvad har De at sige mig, som min søster ikke kan høre?”

”Skulle De aldrig have anet det? skønne Maria! eller har jeg så ganske bedraget mig, at ingen stemme i Deres hjerte taler venligt og deltagende for mig, til trods for den fjendtlige dæmon, som står kold og ubarmhjertig imellem os og søger at iføre mig mørkets sorteste dragt for deres øjne”.

”Jeg forstår Dem ikke. Om end min søster miskender Deres karakter – hverken hun eller nogen har kunnet bibringe mig den mindste ufordelagtige tanke om Deres levned og handlemåde”.

”Og dog er jeg ikke den, jeg synes” – vedblev han – ”jeg er ikke den muntre lykkelige mand, som De måske holder mig for – og mit forgangne liv er ikke frit for brøde”.

”Hvis liv er vel det?” – sagde Maria med skånsel – ”men hvad det så er, der foruroliger Dem – betro det til en deltagende sjæl! og De vil finde trøst og husværelse¹”.

”Jeg troede at have fundet en sådan deltagende sjæl” – vedblev han med stigende varme – ”en sjæl, som havde kraft til at forstå mig og følge mig: Den lyste mig venlig og fortrolig i møde fra Deres milde, rolige blik; men jeg bedrog mig, og jeg må bære min byrde – alene”.

”Tal! – ved Gud i Himlen! De er ikke ligegyldig for mit hjerte, og Deres rolighed er mig så kær, som min egen”.

”Tør jeg stole derpå? Vil De ikke fordømme mig, når De hører, hvad jeg nu ikke længer kan fordølge Dem? – Der gives forhold i livet – der gives sammenstød af hændelser og stemninger, hvor vilje og nødvendighed kæmper, og det uundgåelige indtræffer, før sjælen vidste hvad den ville – ja, De må vide det! – De vil ikke fordømme mig – jeg har – jeg er” .... – Han holdt inde og betragtede Maria med et gennemforskende blik; – ”ja, jeg tør sige det – jeg må sige det” – vedblev han og greb hendes hånd – ”jeg må udtale det skrækkelige ord – jeg er en morder”.

Maria sank bevidstløs og som lynslagen tilbage, og da hun opslog øjnene og så sig i hans arme, fór hun forfærdet fra ham og ville forlade værelset. Men han besvor hende ved alt, hvad helligt var, at blive og høre ham ud.

”Ved min kulde” – vedblev han roligere, og gav hende tid til at fatte sig – ”ved min uovervindelige afsky for at hykle en kærlighed, som jeg ikke besad – ved min blindhed for de elskværdigste egenskaber hos en hustru, som ikke mit hjertes fri valg havde forbundet mig med – se, derved har jeg forkortet hendes dage, og knust et hjerte, som hang ved mig med en ubegribelig og aldeles ugengældt lidenskab. Se, således må jeg anklage mig selv som hendes morder, uagtet al min medlidende skånsel med den ulykkelige. Aldrig kendte jeg tilforn den lidenskab, som i et gensidigt forhold kunne have været kilden til et helt livs lyksalighed. Derfor står jeg nu, næsten som en forbryder, for den piges øjne, som har lært mig hin forunderlige lidenskab at kende i hele dens frygtelighed og håbløse smerte”.

”Hvad siger De!” – udbrød Maria, og hendes blege kinder oplivedes, hendes blik hævede sig, som forklaret og saligt – ”således udmaler De selv en ulykkelig tildragelse, og forvandler det til en frygtelig brøde, som Deres samvittighedsfulde sjæl ingen del har i” –

”Søg ikke at undskylde, hvad jeg aldrig vil kunne tilgive mig selv!” – vedblev han. – ”At stå brødefri for Deres øjne, kan og vil jeg nu ikke – og at De skulle kunne dele den følelse, som har gjort mig det til en uimodståelig trang at åbenbare mig for Dem, det er en lyksalighed, som jeg aldrig tør håbe. Deres medlidenhed er det højeste, hvad mit ulykkelige hjerte nu attrår, og kan jeg forlade Dem med det håb, at der dog er én sjæl i verden, som vil bede medynksfuld for mig i min dødsstund, så har jeg intet mere at fordre af denne verdens lyksalighed og glæde”.

---

¹ ☺: opmuntring

Inderligt rørt, greb Maria hans hånd og så på ham med et kærligt, tårefuldt blik. ”Lad disse tårer sige Dem, hvad jeg nu ikke har ord til!” – sagde hun, og han sank, som overvældet af salighed, til hendes fod og gentog den mest glødende og heftige kærlighedstilståelse.

Da erindrede Maria sig søsterens højtidelige advarsel, kun i tre dage at opsætte sit svar. Erindringen om hendes moders sidste ord fór også varslende igennem hendes sjæl.

”De har overrasket mig, hr. Hind!” – sagde hun ængstelig – ”forlad mig i dette øjeblik! – om tre dage skal jeg sige Dem min beslutning”.

”Hvorledes!” – fór hr. Hind op og blegnede – ”det var ikke Maria, som talte, det var en fremmed, fjendtlig stemme, som lød igennem Deres læber; den klang mig som en dødningsrøst, der forkyndte mig min undergang – om tre dage må De være min – eller aldrig!”

”De er mig uforklarlig” – sagde Maria – ”og denne besynderlige il forfærder mig. Tror De, at hvad jeg nu føler for Dem ikke engang vil have tre dages varighed, hvorledes skulle disse følelser da kunne skænke Dem et helt livs lyksalighed? Hvad jeg ikke endnu har udtalt, det ved De nu jo dog, hvor kan nogle dages opsættelse da være Dem så vigtig? Især når jeg siger Dem, at det ikke er for min skyld; thi med mig selv er jeg enig og bestemt; men familieforhold tvinger mig” –

”Til at dræbe mig” – afbrød hende den sælsomme bejler – ”inden tre dage må De være min – eller aldrig! Om tre dage kommer Deres svoger tilbage og vil af al magt modsætte sig vor forbindelse”.

”Hvoraf ved De det?” – spurgte Maria og studsede.

”Jeg ved det så vist, som det allerede var sket; han er i dette øjeblik i Helsingborg, hvor vigtige forretninger opholder ham. Deres søster har skrevet ham til, og af svaret, som jeg har læst, før det kom i hendes hånd, har jeg erfaret hvorledes de begge har sammensvoret sig imod os. Fjender, som jeg ikke kender, må have sværtet mig for Deres familie og opfundet beskyldninger, som de vel aldrig vil kunne gøre gældende for verden, men som dog er stærke nok til at adskille os for evig”.

”Hvilke beskyldninger? For Gud i Himlens skyld! hvad er det?”

”Hvad jeg selv i dette øjeblik har betroet Dem – mit forhold til den ulykkelige, hvis tidlige død jeg angerfuld begræder og på en måde kan tilregne mig, som en smertelig, men ufrivillig brøde – denne ulyksalige skygge i mit liv, som jeg aldrig selv fuldkommen kan tilgive mig, og som kun Deres kærlighed kan oplyse og mildne – se, den bruger en fjendtlig dæmon til at iføre mig en hustryans skikkelse. Man vil male træk i mit åsyn, hvorfor De skulle bæve tilbage og afsky mig – man vil virkelig tillægge mig den brøde, som jeg vel selv i fantastiske øjeblikke anklager mig for; men Deres kærlighedsfulde blik har frikendt mig. De har set mit livs dunkleste side og ikke fundet mig uværdig til Deres deltagelse og kærlighed”.

”De har altså eftersporet min søsters brevveksling?”

”Jeg vidste, hun var min fjende, og mit livs sidste håb stod på spil – det må undskylde mig”.

”Derfor altså skulle jeg vente til min svogers hjemkomst? Hvad min søsters advarsler ikke kunne hindre, skulle hans magtsprog forbyde? – Man har besluttet at adskille os, før vi havde erklæret os for hinanden – men hvorfor? Vis mig en grund til denne afskyelige sammensværgelse?”

”Når De erindrer, hvo der er i besiddelse af Deres mødrearv – når De betænker Deres svogers forvirrede omstændigheder ved hans sidste betydelige søskader .... dog just disse omstændigheder, som jeg håber har ødelagt Deres formue, er mig højst kærkomne; de må tillige retfærdiggøre mig for al mistanke om lave bihensyn ved mit hjertes valg. Den blotte formodning derom ville have betaget mig alt mod til at anholde om Deres hånd”.

”Afskyeligt!” – udbrød Maria med oprørt følelse og overvunden af den dobbelte sindsbevægelse – ”alt er mig klart – jeg skulle være et offer for smålige formueberegninger. Deraf denne ængstelige omhu for at holde mig fast – deraf disse mistænkelige advarsler for en bejler. – Min egen familie står som listige forrædere omkring mig – og Dem, ædle mand! den eneste som kan udrive mig af Deres egennyttige snarer, Dem vil man afmale mig som en djævel, at jeg skal afsky og fly Dem. – Velan! der er min hånd, jeg tror Dem og elsker Dem – før mig til altret, hvad øjeblik De vil! – og jeg er Deres”.

”Min lykke overvælder mig” – udbrød hr. Hind, og hun sank i hans arme. – ”Erklær nu Deres søster Deres faste beslutning! men fordølg hende, hvad jeg her har betroet Dem! Jeg går, at besørge det fornødne – og i morgen afhenter jeg min elskede brud”.

Med disse ord var han forsvunden, og Maria fornåm nu først, at hun havde en prægtig ring på sin finger. Det var hende alt endnu som en drøm, da søsteren trådte ind, og så forfærdet på den forvirrede brud, som stod tavs og tankefuld og stirrede på den tindrende diamantring.

”Så er det da sket, hvad jeg gruede for!” – sagde søsteren – ”hans glatte, falske tunge har bedåret dig og afløkket dig det ulyksalige ord. Men tag det tilbage! giv ham den tilbage, denne falske, glimrende ring, som trolover dig med en af mørkets listigste sønner!”

”Nej, søster!” – svarede Maria roligt – ”mit hjerte har denne gang ikke bedraget mig; men du havde ret: Forblindet var jeg tilforn, og nu forstår jeg først min moders sidste ord: Vogt dig for den, som dit hjerte har kærest. – Den, der dengang var mig kærest, skal nu ikke længer gøre mig til et offer for sine smålige hensigter. Tal med agtelse om min brudgom, og søg ikke længer at sværte den mand i mine øjne, som jeg i morgen rækker hånd for den Almægtiges åsyn!”

”Således har han altså indlokket dig i snaren! Dine venner og slægtninge har han gjort dig mistænkelige og revet enhver støtte fra dig, at du des sikrere skulle styrte i hans arme! Fint, såre fint og klogt har han udspændt sit garn, og dit forvildede hjerte vil og kan nu ikke frelses. Er det din faste beslutning, at ægte ham i morgen?”

”Deri kan ingen forhindre mig, og jeg vil ikke oppebie¹ en unødvendig strid med din mand om hvad jeg uigenkaldeligt har besluttet i mit hjerte”.

”Så give Gud dig sin velsignelse!” – svarede søsteren og omfavnede den forundrede Maria – ”gid du aldrig må fortryde, at du ikke hørte min advarsel! Nu er det for sildigt, at holde dig tilbage, og nu skal du dog se, at jeg ikke har ophørt at være din søster og veninde. Du tillader dog vel, at brylluppet står hos mig, og at jeg besørger alt, hvad der sømmer sig og kan glæde dig på din bryllupsdag?”

---

¹ ☺: afvente

”Søster, din adfærd er mig uforklarlig” – svarede Maria, idet hun trykkede hende rørt til sit hjerte og forlod hende.

Den skønne brud tilbragte en søvnløs nat i mangehånde¹ tvivl og bekymringer. Hun overtænkte sit foregående sorgfri liv i svogerens og søsterens hus, hvor hun siden moderens død havde opholdt sig, og de mange venskabs- og kærlighedsbeviser, hun af begge havde modtaget, bestred mægtig den mistanke om deres egennyttige hensigt med at beholde hende i huset, som hun nu dog syntes fuldkommen overtydet om. Hun tænkte på sit korte bekendtskab til hr. Hind, som hun vel fra det første øjeblik havde fundet elskværdig, men som dog så længe havde kunnet beholde det muntre, lykkelige udseende, han nu selv havde tilstået, ikke var hans sande og naturlige skikkelse. Hun tænkte på det sværmeriske og tungsindige i hans samvittighedsfulde skruller og selvanklagelser og på det misforhold til en lidenskabelig, ulykkelig elskerinde, som var anledning dertil. Hine ytringer af et ømtfølelse hjerte, som ikke kunne tilgive sig selv, hvad hun dog så gerne tilgav ham, var hende borgen for, at hun var hans første kærlighed, og havde noget usigeligt tiltrækkende og elskeligt for den unge, noget sværmeriske brud. Men alt dette syntes hende dog ikke at stemme overens med den forstandige livsanskuelse, han så ofte havde ytret, og med den mangel på indbildningskraft, han undertiden havde tillagt sig selv, når talen var om det underfulde og uforklarlige i menneskelivet og åndeverdenens forhold til os. Denne dobbelthed i karakteren foruroligede hende; men så tænkte hun på, hvorledes dog hjerte og forstand ofte var i strid hos hende selv, og hvorledes hun i visse fantastiske øjeblikke kunne henrives af det, hun i en roligere stemning måtte forkaste, som drøm og forvirret indbildning. Hun fandt nu i sin brudgom en medfølelse og overensstemmelse med hendes eget væsen, som var hende det skønneste bevis på deres sjæles inderlige forbindelse, og at ingen anden mand i verden således kunne være genstanden for hendes kærlighed og tillid.

Da morgenen kom, stod hun, fuldkommen beroliget, for spejlet og iførte sig den hvide broderede atlaskeskjole², som hendes moder havde bestemt til hendes brudedragt. Den første, som meldte sig, var hr. Hind; han medbragte kongebrev og tvende forlovere, som var Marias kurator og en advokat fra nabolaget.

Brudgommen var såre glad og munter. Han havde ikke forsømt at iføre sig den dragt, som han troede var tækkeligst i den unge bruds øjne. Søsteren var sysselsat i køkkenet og på salen med bryllupstilberedelserne og lod sig først se, da alt var i orden, og de gæster, hun havde indbudt, var forsamlede for at bivåne³ brudevielsen.

Da højtideligheden var til ende, hvorved Maria var blevet heftig rørt, men brudgommen syntes mere glad, end bevæget, omfavnede søsteren med tårer den bævende brud og forsikrede hende, at vist ingen var nærværende, som tog varmere og inderligere del i hendes skæbne.

”Det skulle jeg dog tro!” – sagde brudgommen og trykkede Marias hånd til sit hjerte. – ”Nu, da Deres elskværdige søster er min hustru” – vedblev han og vendte sig til fruene – ”håber jeg, De ikke længer vil miskende den mand, som fra dette øjeblik er indtrådt i Deres agtværdige familie, og jeg håber aldrig at blive uværdig til Deres agtelse.

---

¹ ♂: mange forskellige slags; mangfoldig; i nærværende tilfælde: stor

² ♂: Atlaskes; en slags silkestof

³ ♂: overvære

Jeg ville kun ønske” – tilføjede han – ”at Deres mand nu var til stede og ville tilgive, at jeg, uden at oppebie hans indvilligelse, har påtaget mig den kære pligt, at gøre Deres elskværdige søster ret lykkelig!”

Om eftermiddagen rullede en vogn for døren af brudehuset; det var kaptajnen, som havde ilet med at fuldende sine forretninger i Helsingborg, og nu med kurérheste¹ var hastet til hovedstaden, for, om muligt, at forhindre, hvad allerede var sket. Glæden over hans pludselige komme forvandlede sig snart til almindelig forstemthed, da man så hans misfornøjelse med det ham ubegribelige hurtige bryllup. Men da han så, at al indsigelse var unyttig, og fandt alt i den lovlige form fuldbyrdet, vendte han sig til brudeparret med tilsyneladende rolighed og overrakte brudgommen, til Marias store forundring, hendes mødrearv. Dertil føjede han en betydelig medgift, som han i forlovernes overværelse forlangte således udsat, at bruden i ethvert påkommende tilfælde havde fuldkommen rådighed derover, som en hendes egentlige formue aldeles uvedkommende brudegave.

”Jeg ønsker ikke at være hr. kaptajnen noget skyldig” – svarede brudgommen koldt – ”og jeg tvivler på, min brud vil modtage en gave, som synes at have til hensigt, at fornærme mig, og svække hendes tillid til mig, som hendes lovlige forsørger og værge”.

Maria stod i den pinligste spænding. Forundring, tvivl og kærlighed kæmpede i hendes sjæl. Hun trykkede sin brudgoms hånd og bad ham ikke miskende hendes svogers gode hensigt; derpå sank hun rørt i svogersens arme og bad ham tilgive den ugrundede mistillid, som havde bevæget hende til så pludseligt et skridt. ”Min lykke behøver ingen anden tilvækst end Deres og min søsters velsignelse” – tilføjede hun og sluttede søsteren nu også i sine arme.

”Gud velsigne og bevare dig!” – sagde de begge, og lagde deres hænder på hendes hoved.

”Og siden her nu skal være bryllup, så lad det være lystigt!” – råbte kaptajnen – ”har du bestilt musikanterne? Kone! et bryllup uden spil og klang er mig en sejlads uden vind og strøm. Jeg kommer hjem som en rig mand” – tilføjede han – ”og det skal spørges² i nabolaget, at der er bryllup hos kaptajnens. Vær nu god igen, hr. svoger!” – sagde han derpå til brudgommen og rystede ham trohjertig i hånden – ”jeg har ingen del i svogerskabet, det er sandt, og havde gerne sat en pind derfor; men siden Vor Herre nu vil have det, så er det godt, tænker jeg, og jeg giver øretuderiet døden og djævelen. – Og nu lystig, gutter! nu vil kaptajnen være glad, og det skal gå for fulde sejl, om så Fanden braser op i takkeladsen³ og giver os en dravat⁴ med på slæbetovet”.

Snart begyndte musikken nu i brudehuset, og alle lod til at være glade; men bruden var dog længe alvorlig og højtideligt stemt. Først noget ud på aftenen lykkedes det brudgommen ved en kærlig samtale at opklare hendes blik for den skønne, lykkelige fremtid, der nu ventede dem. Da hun nu fuldkommen så sig udsonet med sin familie, og følte sig lykkelig ved den mands side, som hun elskede højest i verden, lod hun også

---

¹ Heste, benyttet til særlig hurtig befordring, oftest redet eller kørt af kurér

² ⚪: bekendtgøres

³ ⚪: rigningen

⁴ ⚪: hvirvelstorm

glæden overvinde enhver betænkelighed og dansede glad med sin brudgom gennem de pyntelige rækker.

Også børnene var glade, og faderens hjemkomst havde bragt dem til at glemme, at den kære moster Maria nu så snart skulle forlade dem og ikke mere fortælle dem eventyr om aftenen i tusmørket. Hans og Gitte havde fået deres nye klæder på og hoppede om i kroen sammen til musikken, medens de andre dansede.

Noget ophidsede af dansen, satte brud og brudgom sig hen i kroen til dem. De glemte da straks deres leg. Gitte satte sig på Marias skød, og Hans på skamlen ved hendes fod, og de bad hende, nu dog fortælle eventyret ud om blåskæggemanden, inden hun skulle rejse bort med den slemme hr. Hind, som tog hende fra dem.

For at føje dem begyndte hun også at fortælle.

Da råbte pludselig lille Gitte: ”Men se, moster! hr. Hind har jo også blå skæg, han er jo ganske blå om hagen”.

”Jeg er sort om hagen, mit barn!” – sagde brudgommen og klappede Gitte – ”og når lyset falder således fra lysekronen kan det gerne se lidt blåligt ud; men jeg har dog kønt raget mig i dag og du kan gerne give mig et kys for den rare moster Marias skyld”.

”Hu! nej!” – sagde Gitte og løb fra ham – ”du er en blåskæggemand”.

”Å, snak!” – sagde Hans fornuftig på sin skammel – ”det er kun et eventyr. og sådanne fæle mænd er der nu ikke mere til i verden”.

Brudgommen sad uroligt og så stift hen for sig blandt de dansende.

”Bevægelsen har ophidset mig” – sagde han – ”jeg får næseblod, mærker jeg – undskyld mig!” Derpå holdt han tørklædet for ansigtet og gik ud.

Maria havde set ham skifte farve og fulgte ham. ”Hvad fattes dig? kære Hind!” – spurgte hun bekymret – ”det er jo ikke næseblod, det mærker jeg nok”.

”Kan du da ikke ane, hvad det er?” – svarede han mørk – ”hvi vil du pine mig med en forklaring? Har ikke de små dæmoner derinde nu igen oprevet det ulægelige sår i mit hjerte! og skal selv den gladeste dag i mit liv formørkes af hendes blege billede, som med rette kan anklage mig, som sit livs forstyrrer!”.

”Du kære samvittighedsfulde drømmer!” – svarede Maria kærligt og omfavnede ham – ”lad det være sidste gang, hint billede forstyrrer din ro! Hun misunder os vist nu ikke den lykke, hendes ublidere skæbne nægtede hende. Medlidende og venligt har du jo tillukket hendes øjne, og hun kan ikke tilregne dig tabet af et liv, som uden din kærlighed jo intet værd havde for hende. O! var hendes ånd til stede i dette øjeblik, svævede den usynlig over os nu – velkommen! ville jeg tilråbe den, velkommen, du min sjæls søster! ulykkelige deltagerinde i min kærlighed! Kom og velsign os i din salighed!”

”Stille, stille Maria! man ikke den døde op af sin grav! – dog nej, jeg drømmer – du har ret, Maria! jeg er med al min overbevisning om overnaturlige tings umulighed dog i visse øjeblikke den inkonsekventeste gæk af verden. Skulle du tro det – da jeg gik ud af dansesalen, var jeg nær ved at indbilde mig, at hun stod midt iblandt de dansende og så bleg og truende på mig!”

”Gør mig ikke bange, min ven!” – sagde Maria – ”hvorfor skulle hun ville forfærde os? Kunne hun også være synlig til stede iblandt os, hun ville vist ikke forstyrre vor glæde”.

”Det skal hverken døde eller levende!” – udbrød brudgommen – ”kom, Maria! kom, lad os danse!”

De tumlede nu rask hen blandt de dansendes rækker, til spisesalen blev åbnet og man satte sig til bryllupsbordet. Salen var prægtigt oplyst, og af genskinnet i kanalen kunne man se, at husværten havde oplyst vinduerne neden under i første stokværk. Månen skinnede klart ind ad de polerede vinduesruder, og lige overfor, ved midten af bordet, sad brudgom og brud.

Der var muntert ved bordet, og brudgommen tømte hyppigt sit glas, såvel som kaptajnen og gæsterne. Da glassene var fyldte, og man ville til at drikke brudens og brudgommens skål, faldt hændelsesvis hans øjne på kagen, hvorpå blot dagens datum var anbragt med strøsukker.

”Hvorledes!” – spurgte han hastig – ”skriver vi den tyvende i dag?”

”Hvad har De mod den dato?” – spurgte kaptajnen og lo – ”det er jo ingen Tycho Brahes dag?”

”De er nok ikke stærk i almanakken, hr. Hind!” – sagde værtinden – ”men så vigtig en dag burde De dog bedre vide, end konditoren”.

Da man nu til trompeternes klang drak brudeparrets skål, sad brudgommen bleg med glasset i hånden og stirrede på vinduet lige overfor. Maria bemærkede det og fulgte ængsteligt hans stirrende blik. Med forfærdelse syntes hun da på ruden at se ligesom et kridhvidt ansigt, men som i samme øjeblik forsvandt.

”Du så dog intet?” – hviskede brudgommen – ”i fjor i denne time døde hun”.

I det samme råbte vægteren tolv.

”Men takker De da ikke for skålen? hr. brudgom!” – råbte kaptajnen – ”spil op endnu engang, I trompetere, og blæs, så brudeparret kan høre det!”.

”Fat dig!” – hviskede hr. Hind til Maria – ”det var galskab og indbildning”. – Derpå rejste han sig og takkede, medens musikanterne stødte i trompeterne af alle kræfter. Men da han ville sætte glasset til munden, så han atter hen til vinduet – glasset faldt ham af hånden, og den røde vin flød hen over dugen. Men han skænkede hastig en stor pokal fuld af vin, som han ikke tog fra læberne, før den var tom. ”Se! sådan må en brudgomsskål drikkes” – sagde han – ”de små glas er der ingen velsignelse ved”. Derpå satte han pokalen så fast ned på bordet, at den sprak. ”Jeg er ret ubehændig i aften” sagde han ligegyldig, og man rejste sig.

”Det var skade for den smukke pokal!” – sagde fruene til sin mand – ”det var et familiestykke, som jeg tror der var lykke ved”.

”For den er der råd” – svarede kaptajnen – ”lad den klinge!”.

Bryllupsgæsterne skiltes snart ad, og da brud og brudgom var alene, faldt Maria sin forvirrede brudgom om halsen og sagde: ”Hvorledes er det fat med dig? Du raver jo som en beruset, og hvad var det for et skrækeligt ord, du tilhviskede mig?”

”Jeg er virkelig halv beruset” – svarede han – ”og det er min lykke – ellers kunne jeg gå fra forstanden, og bilde mig ind, at jeg virkelig havde haft syner i aften”.

”Du gjorde mig ret ængstelig med din stirren på ruden, og jeg syntes selv i min angst at skimte et hvidt ansigt udenfor. Men kan det ikke have været måneskinnet eller genskinnet af lysene nedenunder fra kanalen?”.

”Rimeligvis!” – svarede han – ”hvad kan en ophidset fantasi ikke indbilde sig? og så skulle det just komme til, at jeg, uden at erindre det, har valgt denne dag til vor bryllupsdag, og skal først se det ulykkelige datum, ligesom midnatstimen slår – det var netop hendes dødstime. Den, der under sådanne omstændigheder ikke kunne se hvad det

skulle være, måtte aldrig have hørt spøgelseshistorier i amместuen – eller i det mindste ingen vin have drukket i forvejen. Men lad det nu være glemt alt sammen! Jeg skammer mig ret over disse barnagtigheder”.

”Det er mig nu såre forklarligt af din stemning, bedste Hind! men lad slige ulykkelige fantasier aldrig mere forstyrre vor lyksalighed! Jeg vil herefterdags afsky alle spøgelseshistorier”.

”Og der skal ingen dumme bøger eller amместuesnak være i mit hus!” – svarede brudgommen og slukkede lyset.

~~~~~

”Angående min svogers forvirrede omstændigheder har vi dog taget fejl, bedste mand! og din mistanke var dog ugrundet” – sagde Maria et par måneder efter til sin mand, da de sad alene sammen i den dunkle, gotiske sal på hans herregård i Jylland, og hun første gang, efter de mange larmende selskaber, havde fået tid til at tænke sig om.

”Ja vist!” – svarede hr. Hind – ”nogen grund var der dog til at tro det, og jeg måtte benytte mig af lejligheden og smede, mens jernet var varmt. Det var en list, et krigspuds¹, om du vil. Nu behøver jeg jo ikke længere at skjule det”.

”Hvorledes?” – spurgte Maria – ”en list? Kunne du i hint hjertelige øjeblik, da du første gang tilstod mig din kærlighed, og da du egentlig kom for at tage afsked med mig for evigt, kunne du da tænke på list?”

”Hvor I kvinder dog er lette at gennemskue og troskyldige, elskværdige skabninger!” – sagde han og lo – ”Mener du, at alt, hvad jeg den aften sagde dig, var lutter udbrud af sygelig følsomhed? En hel del elskovsberuselse var deri, det vil jeg tilstå, men hos en mand må følelsen ikke rent løbe af med forstanden; vi må kunne besinde os hvad øjeblik det skal være, og lade hjertet føre ordet gennem hovedet. Du var nu én gang ikke på anden måde at vinde, og jeg havde fast besluttet, ikke at vende tilbage uden dig”.

”Så!” – sagde Maria og blev iskold – ”det var altså vel overlagt og beregnet alt sammen?”

”Nej, det kan jeg ikke sige: Der skete meget, som var uden for min plan og nær havde gjort mig til en elskovssyg drømmer og overtroisk sværmer i min modne alder. Sværmeriet er farligt, mærker jeg: Man kan ikke engang lege dermed, uden at stå i fare for at få en rem af huden, og vor bryllupsdag var den naragtigste dag i mit liv”.

Maria kunne ikke sige et ord. Hun var som nedfalden fra himlen, og det var som hvert ord af hendes ægtemand udslukte en stjerne af hendes drømmehimmel, til det til sidst blev mørkt i hendes sjæl, som i en grav.

”Jeg troede dig helbredet for dine noget forskruede og overspændte ideer” – vedblev hr. Hind, da han mærkede hendes forstemthed – ”jeg er selv endnu i visse øjeblikke ej fri for anstød af skruplerier og følsomme griller, som til sidst kunne gøre mig til en fortvivlet tragediehelt, hvis jeg ikke af al magt bekæmpede dem. Jeg kunne blive rasende over sligt, hvis jeg ikke havde kraft nok til at le deraf, og skal det gå godt i

¹ ☪: krigslist; listighed

fremtiden, må vi ikke blive hængehoveder og sygelige måneskinselskende, som vi engang var på vej til, men nyde livet rask og lystigt, uden at gøre for mange betragtninger derover”.

”Har du nogensinde virkelig elsket mig?” – spurgte Maria, sønderknust, og så ham stift i øjnene.

”Jeg har spillet et højt og farligt spil for at vinde dig, og havde du haft kraft nok til at se dybt i en afgrund uden at svimle – kunne meget nu have været anderledes”.

”Hvad mener du? Jeg forstår dig ikke” – sagde Maria ængstelig.

”Du forstod mig aldrig og skal heller aldrig forstå mig” – svarede han mørk. – ”Men lad os ikke igen falde ind i den højtidelige tone!” – vedblev han efter et ophold – ”i en roman eller et digt kan det klinge artigt nok, hvad dog i livet snart bliver kedsommeligt, og sådanne poetiske drømmerier, som undertiden kan klæde en elsker og en jomfru ret godt i forlovelsesdagene, passe slet for en ægtemand og husmoder. Derfor ser jeg også helst, du for fremtiden læser lidt mindre eller lader kogebogen afløse Werther¹ og alle romaner. Du har vel tænkt på, jeg får fremmede i aften?” – vedblev han – ”at det ikke skal gå som sidst, og man sætter os en hare på bordet, der ikke er spækket”. Der var en kulde og hån i hans blik og stemme, som gennemsnede hende.

”Er det dig selv, som taler?” – spurgte Maria og så på ham, som på et blændværk.

”Tror du måske også på eventyret her i huset om min dobbelthed?” – spurgte hr. Hind og lo – ”derom må vel gamle Maren Amme have fantaseret med dig i køkkenet”.

Maria forlod ham og lukkede sig inde i sit sovekammer, hvor hun sad hele aftenen og græd. Siden hørte hun hvor pokalerne klang i spisesalen, og hr. Hind lo højt blandt sine lystige gæster, hvis rå og vilde selskab hun ofte havde undvejet.

”Her var det jo, hans første hustru døde” – sukkede hun – ”her vil vel også snart mine lidelser få ende. Ak, søster, søster! du havde ret, og du, min døende moder! hvi ville jeg ikke forstå dine varslende afskedsord? – Ja, jeg var forblindet og så en engel fra Himlen i den kolde, frygtelige bejler, som nu afkaster masken og neddrager mig i graven”.

En isnen gennemførte hende, og hun syntes, noget bevægede sig i stuen, som hun troede var trækvind fra panelet. Hendes øjne faldt derhen, og hun opdagede nu en løndør, som hun ikke før havde bemærket, men som var fast tillukket. Hun erindrede nu også, at hendes mand havde bestilt et stort skab til den plads, og at han i de første dage havde været meget urolig for en nøgle, som var bortkommet. Det faldt hende ind, at den måske var til denne dør, og hun forsøgte nu, dreven af en besynderlig anelse, om ikke en af hendes nøgler kunne åbne den. Det varede ikke længe, før end døren sprang op – og hun fór forfærdet tilbage; thi hun syntes at have set sin mand stå derinde og gnide på kanten af et hjørneskab; men i samme øjeblik var han forsvunden.

Hun samlede sig dog snart igen og søgte at overbevise sig om, at det var et indbildningsspil, som denne aftens samtale, tilligemed sagnet om hans underlige dobbelthed meget naturlig kunne have frembragt, så meget mere som hun nu næsten ikke kunne tænke sig ham uden som to væsner, der kun havde skikkelse tilfælles. Derpå tog hun med bestemthed lyset i hånden for klart at overtøge sig om, at der ingen var i sidekammeret, og at det var et bedrag af hendes egen ophidsede indbildningskraft. Hun fandt nu rigtig nok værelset tomt; men med forfærdelse opdagede hun, at kanten af

¹ ☺: *Die Leiden des jungen Werthers*, Leipzig 1774, af Johann Wolfgang Goethe (1749-1832)

hjørneskabet var rød, som af blod; på gulvet og væggen så hun ligeledes blodstænk, og lange afrevne hår klæbede fast derved.

Nu gik der, som ved et lynslag, et skrækkeligt lys op i hendes sjæl – ”ja, han har myrdet sin første hustru” – udråbte hun og sank afmægtig om på gulvet. Da hun kom til sig selv, så hun hele værelset i lue; lyset, som hun i faldet havde tabt, måtte have stukket panelet i brand. Snart var hele huset i bevægelse, og da hr. Hind så hvorfra ilden kom, fór han som afsindig mod Maria og hævdede allerede hånden voldsomt imod hende. Men hun undveg ham – hun styrtede ud af det brændende hus og fra sin skrækkelige ægtefælle, som hun fra den time af heller aldrig mere så i verden. Hun flygtede tilbage til sine slægtninge, som modtog hende med kærlighed og skånsel, uden at udforske den gruelige hemmelighed, som de allerede anede; thi at hr. Hind havde forgrebet sig på sin første kone, havde rygtet længe sagt, men tillige tilføjet, at hun havde været opfarende og heftig og havde plaget ham med en ugrundet skinsyge. Hvad Maria havde set i det frygtelige lønkammer, skulle også have været begravet med hende, hvis ikke hr. Hinds pludselige død kort efter var indtruffet, og på samme time, som han, året i forvejen, havde siddet ved bryllupsbordet ved sin skønne bruds side, og med glasset i hånden set det blege dødningsansigt på ruden. Af nogle utydelige ord til Maria, som han i sine sidste urolige dage havde nedskrevet, troede hun at se, at det dog ikke var djævelsk ondskab og umenneskelighed alt sammen, og at han dog kun halvt kunne tilregne sig de blodige spor af en misgerning, som nagede hans sjæl med de skrækkeligste kvaler, dem han kun ved en påtvungen kulde og foragt for alt åndeligt troede at kunne befri sig fra.

I en heftig scene med hans skinsyge og af ulykkelig kærlighed fortærede kone, havde han, opbragt og krænket af hendes falske mistanke, stødt hende fra sig, og så voldsomt, at hun var tørnet med hovedet mod hjørneskabet i lønkammeret, og da blodet strømmede ned over hendes hals, havde hun, i fortvivlelse over den hårde behandling, styrtet sig med panden mod den stenhårde mur. Om hun således selv havde fremskyndet den pludselig påfulgte død, eller om hint første sår allerede var dødeligt, det vidste han ikke. Han vovede aldrig siden at sætte sin fod i hint ulyksalige lønkammer, som han troede at have tillukket for evig, men hvor hans hemmelige nag stedse førte hans tanker tilbage, og hvor han idelig syntes at måtte hen for at udslette de blodige spor af sin misgerning.

Meget mere kunne Maria ikke udtyde af de afbrudte, næsten ulæselige ord. At han på en måde havde elsket hende, syntes klart, og at han aldrig havde haft noget ondt i sinde imod hende, skønt han var så nær ved at gentage sin første forbrydelse på hende, det så hun vel også, og opfyldte nu hans sidste bøn og bad for hans sjæl.

Hendes nærmeste slægtninge døde næsten alle før hun, og ligesom Gitte og Hans tilforn havde siddet på hendes skød og hørt historier i tusmørket, således klyngede siden deres børn sig til den gamle moster Maria, som de alle endnu kaldte hende. Men Rolf Blåskægs historie kunne hun aldrig fortælle børnene, hvor ofte hun end begyndte derpå, og hver gang hendes ulykkelige bryllupsdag indtraf, lukkede hun sig inde hele dagen, flettede en krans i sine isgrå lokker, og tændte om aftenen mange lys i sit ensomme kammer. Der sad hun da til midnat stille ved bordet og stirrede på ruden lige over for sig. Flere uger derefter var hun da gerne hensunken i en dyb sørgmodighed, hvoraf kun religionen og håbet om et bedre liv kunne udrydde hende, og det vedblev at være hendes trøst til hendes sidste time.

~~~~~